

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПЕРЕЯСЛАВ-ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ГРИГОРІЯ СКОВОРОДИ»
ЗАХІДНОЧЕСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ У М. ПЛЗЕНЬ
(ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI)**

**ЗБІРНИК ТЕЗ
II МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ
«МІЖКУЛЬТУРНА КОМУНІКАЦІЯ І
ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВО:
ТОЧКИ ДОТИКУ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ»**

Переяслав-Хмельницький – 2019

УДК 81'25:316.77
М58

Рекомендовано до друку вченою радою ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди» (протокол № 6 від 28 лютого 2019 року)

Міжкультурна комунікація і перекладознавство: точки дотику та перспективи розвитку : тези II Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (м. Переяслав-Хмельницький, 15 березня 2019 року) / Гол. ред. К. І. Мізін; ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди». – Переяслав-Хмельницький, 2019. – 233 с. (Електронна книга).

Редакційна колегія: К.І. Мізін, д-р філол. наук, проф. (гол. ред.), Л.П. Летюча, канд. філол. наук, доц. (заст. гол. ред.), Н.В. Швець, канд. філол. наук (відп. ред.).

До збірника увійшли тези доповідей, які стали предметом обговорення учасників II Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Міжкультурна комунікація і перекладознавство: точки дотику та перспективи розвитку» у м. Переяслав-Хмельницький 15 березня 2019 року. Тези конференції надруковані українською, російською, англійською, французькою мовами та розподілені у збірнику за секціями, що заявлені у програмі конференції.

Розраховано на наукових працівників, викладачів, аспірантів, студентів філологічних спеціальностей.

Crosscultural communication and translation studies: common issues and development prospects : the second International scientific and practical Internet conference proceedings (Pereiaslav-Khmelnytskyi, March 15, 2019) / Ed. by K.I. Mizin; SHEE «Pereiaslav-Khmelnytskyi Hryhorii Skovoroda State Pedagogical University». – Pereiaslav-Khmelnytskyi, 2019. – 233 p. (Digital book).

This volume includes proceedings of the second International scientific and practical Internet conference «Crosscultural communication and translation studies: common issues and development prospects», which took place in Pereiaslav-Khmelnytskyi on the 15th of March 2019. The proceedings are published in Ukrainian, Russian, English and French, they are grouped according to the conference workshops.

This book is presented for scholars, lecturers, post-graduate students and Philology students.

Відповідальність за достовірність викладених у публікаціях фактів, а також за можливі огріхи щодо технічного оформлення цих публікацій несуть їхні автори.

УДК 81'25:316.77
М58

© ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди», 2019

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ №1. АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ	8
<i>Безвесільна Н.</i> Parlons un peu de l'«Ecole de la ville de Kharkiv des romantiques»	8
<i>Бойко С.</i> Стратегії і тактики в інтернет-дискурсі	9
<i>Грись Д.</i> Лінгвокультурні особливості ввічливості в англomовному дискурсі ..	11
<i>Грись М.</i> Актуальні проблеми міжкультурної комунікації	13
<i>Деменчук О.</i> Семантична деривація лексики світлових коливань	14
<i>Довгопола Л.</i> Просторо-часова організація німецьких народних казок як відображення процесу концептуалізації дійсності	17
<i>Дуброва С.</i> Інтонаційні засоби вираження емоційності (на матеріалі роману Г. де Мопассана «Життя»).....	19
<i>Дудка І.</i> Фразеологічні одиниці німецької мови як відображення мовної картини світу	21
<i>Ковтун Н.</i> Міжкультурна комунікація у контексті нелінійності розвитку інформаційного суспільства.....	23
<i>Летюча Л.</i> Міжкультурна комунікація як чинник формування ергономікону м. Переяслав-Хмельницький.....	26
<i>Молодиченко В., Молодиченко Н.</i> Реалізація завдань міжкультурної комунікації у полікультурному середовищі.....	28
<i>Овсієнко Л.</i> Мова «Vong» – молодіжний сленг в німецькомовному інтернет-дискурсі	31
<i>Савчук В.</i> Провідна стратегія орієнтаційних жанрів у публічних зверненнях президентів США	32
<i>Савчук О.</i> Conceptualization of love feelings in modern English romance novels...	35
<i>Слуцький Я.</i> Основи підготовчого етапу міжкультурної взаємодії у процесі комунікативної адаптації іноземного студента.....	39
<i>Фоміна Г.</i> Проблема гендеру кризь призму української та німецької культури	41
СЕКЦІЯ №2. ПЕРЕКЛАД ЯК СПОСІБ І ФОРМА МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ	43
<i>Бондаренко Р.</i> Особливості перекладу як різновиду міжмовної комунікації.....	43
<i>Горай М.</i> Переклад як спосіб розуміння культурної ідентичності в умовах міжкультурної комунікації	45
<i>Єрмоленко С.</i> Категорія лексичних слов'янізмів в аспекті перекладу: про один різновид мовного впливу на сприйняття дійсності.....	47
<i>Мучка М.</i> Переклад у міжкультурній комунікації	49
<i>Новіцька А.</i> Переклад як акт міжкультурної комунікації	52
<i>Чумак Т.</i> Перекладацька діяльність Станіслава Шевченка в українсько-польській міжкультурній комунікації	53
<i>Шахова О.</i> Translation as a form of intercultural communication	56
<i>Швець О.</i> Переклад як спосіб взаєморозуміння між представниками різних народів та культур	58

СЕКЦІЯ №3. ПРОБЛЕМИ РІЗНОЖАНРОВОЇ МІЖМОВНОЇ КОМУНІКАЦІЇ В КОНТЕКСТІ ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВА	60
<i>Бикова О.</i> Структурні та змістовні характеристики пісенних текстів «Бітлз»... 60	60
<i>Заболотна Т.</i> Скорочення у англомовному медичному дискурсі..... 64	64
<i>Загріва В.</i> Особливості перекладу англомовних хрематонімів українською та російською мовами (на матеріалі серіалу «Once upon a Time» та «Game of Thrones»)..... 66	66
<i>Зосімова О., Дудченко О.</i> Translation of american cartoon characters' names into ukrainian	69
<i>Іваницька Н., Іваницька Н.</i> Категорія дієслівної лабільності у контрастивному вимірі	71
<i>Лисанець Ю.</i> Challenges of doctor-patient communication in the literary and medical discourse of the U.S. prose	74
<i>Мамедова А.</i> Особенности перевода немецких пословиц и поговорок в современном украинском языке	76
<i>Рейдало В.</i> Реалії в перекладі: на прикладі британської преси	77
<i>Тонконог Н.</i> Особливості вживання мовних засобів у рекламних слоганах..... 80	80
СЕКЦІЯ №4. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТЕОРІЇ І ПРАКТИКИ ПЕРЕКЛАДУ	82
<i>Бахмат Л., Носач О.</i> Translating abbreviations: challenges and solutions..... 82	82
<i>Вольський С.</i> До проблеми взаємодії культури і перекладу	84
<i>Головацька Ю.</i> Overview of localization as an issue in modern translation studies	87
<i>Дорофєєва М.</i> Информационная энтропия в синергетике перевода..... 88	88
<i>Кіпень О.</i> Збереження семантичної еквівалентності при перекладі інтернаціоналізмів..... 91	91
<i>Косович О.</i> Difficultés de traduction des pseudo-équivalents en ukrainien et en français..... 94	94
<i>Лой М.</i> Комунікативні чинники впливу визначення перекладацької стратегії	96
<i>Скляренко О.</i> Concept «equivalence» in translation theory	97
<i>Шемуда М.</i> Системи машинного перекладу: переваги та недоліки	99
<i>Яременко Н.</i> Translating transportation terms from English into Ukrainian: problems and strategies	102
СЕКЦІЯ №5. ПИТАННЯ ХУДОЖНЬОГО Й ГАЛУЗЕВОГО ПЕРЕКЛАДУ	104
<i>Береговенко Н.</i> Особливості перекладу англійських дієслів на означення руху (на матеріалі романів Дж. Роулінг «Гаррі Поттер»)..... 104	104
<i>Борисова Н.</i> Особливості українського перекладу okazіональних зоонімів та фітонімів в оповідях «Сказання з небезпечного королівства»	
<i>Дж. Р. Р. Толкіна</i> 107	107
<i>Василенко І.</i> Деякі зауваги щодо перекладу фахових текстів..... 110	110
<i>Гутнікова А.</i> Лексичні трансформації у статуті ООН..... 112	112
<i>Кикоть В.</i> Інтонаційна образність та переклад..... 114	114

<i>Козубенко Л.</i> Художня своєрідність перекладу П. Грабовським кантати Р. Бернса «Веселі жебраки»	118
<i>Леміш Н.</i> Відтворення лексико-граматичних особливостей англомовних технічних паспортів на присадки до нафтопродуктів в перекладах українською мовою	121
<i>Литвин І.</i> Метафори в оригіналі та перекладі роману Ю. Винничука «Танго смерті»	123
<i>Никончук М.</i> Відтворення метафор та метонімій у перекладацькій практиці ..	126
<i>Опанасенко Ю.</i> Труднощі перекладу детективної прози А. Конан Дойла	127
<i>Панасовська А.</i> Відтворення лінгвостилістичних особливостей жанру психологічний трилер при перекладі (на матеріалі роману Пола Гукінза «Глибоко під водою»)	130
<i>Сердюк Н.</i> Особливості перекладу іронії художніх текстів українською мовою (на прикладі оригіналу та перекладів оповідання Е.А. По «The Cask of Amontillado»).....	133
<i>Твердохліб А.</i> Поняття «стратегії» у перекладознавстві.....	135
<i>Telling D.</i> Translation of Literary and Sacral/Religious Works.....	137
<i>Трускавецький С.</i> Особливості перекладу художнього твору	141
<i>Уманець А.</i> Stylistic devices correlating with pun	143
<i>Фальковська А.</i> Особливості використання граматичних трансформацій при перекладі (на прикладі роману Дж. Селінджера «The Catcher in the Rye»)	144
<i>Христич Н.</i> Особливості англо–українського науково-технічного перекладу у сфері нафтовидобування.....	147
<i>Хрін І.</i> До питання художнього і галузевого перекладу	149
<i>Цепенюк Т.</i> Стратегії перекладу архаїзмів.....	151
<i>Циганкова А.</i> Специфіка перекладу фразеологізмів (на матеріалі роману Дж. Стейнбека «The Winter of Our Discontent»)	153
<i>Швець Н.</i> Лінгвокогнітивний вимір перекладу метафор (на матеріалі роману Л. М. Montgomery «Anne of Green Gables»)	155
СЕКЦІЯ №6. ПРОБЛЕМИ ВІДТВОРЕННЯ ЛІНГВОКУЛЬТУРНОЇ ТА ЕТНОУНІКАЛЬНОЇ СЕМАНТИКИ	158
<i>Веклич О.</i> Діалектна лексика Грації Деледди як проблема для перекладача	158
<i>Жданюк І.</i> Лінгвокультурні особливості як проблема перекладу.....	160
<i>Кінаш Л.</i> Lingo-cultural problems of translation of phraseological units	162
<i>Колесник О.</i> Лінгвосеміотика «гендерної міфології»	164
<i>Кононенко І.</i> Засоби перекладу англомовних фразеологічних одиниць з компонентом «time» українською мовою	166
<i>Костик Є.</i> Труднощі відтворення українських власних назв латиницею.....	168
<i>Марченко Н.</i> Граматичні перетворення у процесі перекладу етнографічних реалій	171
<i>Нечипоренко В.</i> Ethnocultural factors affecting intercultural communication effectiveness	174

<i>Семашко Т.</i> Фразеологічна семантика: відтворення лінгвокультурного та етноунікального.....	177
<i>Семенюк А.</i> Lingual and cultural peculiarities of English phraseological units translation	179
<i>Секіна Н.</i> Лінгвокультурологічний аспект фразеологізмів у китайській мові	181
<i>Соляник М.</i> Специфика и уникальность национально-культурных кодов английского языка	184
<i>Філімончук Т.</i> Явище реалій в контексті перекладознавства.....	186
СЕКЦІЯ №7. ЛІНГВОКУЛЬТУРНИЙ КОНЦЕПТ ЯК ПРОБЛЕМА ПЕРЕКЛАДУ	
<i>Бойко Ю.</i> Вербалізатори концепту «FEAR» та способи його перекладу на українську мову	188
<i>Василенко Г.</i> Лінгвокультурний концепт як проблема поетичного перекладу.....	191
<i>Мізін К.</i> Спільні й відмінні смисли німецького концепту <i>SCHADENFREUDE</i> та українського <i>ЗЛОБИХА</i> : перекладацький аналіз.....	193
<i>Мудраченко А.</i> Відтворення концепту DEATH у перекладі (на прикладі роману Б. Стокера «Dracula»).....	194
<i>Павлюк О.</i> Фразеологічне представлення концептів RIRE та SMIX у французькій та українській мовних картинах світу (перекладознавчий аспект)	196
<i>Петров О.</i> Лінгвокультурний концепт як базова категорія зіставно-лінгвокультурологічного аналізу	199
<i>Пригодій О.</i> Типологія концепту як невід’ємна складова аналізу його лінгвоконітивного та лінгвокультурологічного вимірів	201
<i>Ракітіна М.</i> Експліцитні засоби вербалізації концепту «ЛЮБОВ» у піснях «Гофин» на прикладі морфеми 𐀇	204
СЕКЦІЯ №8. ЛІНГВОДИДАКТИЧНІ ПИТАННЯ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ І ПЕРЕКЛАДУ	
<i>Бедько І.</i> Міжкультурна комунікація у навчанні іноземних студентів української мови.....	207
<i>Карабан В.</i> Прагматико-узусна компетенція перекладача	210
<i>Коростенски Й.</i> Сопоставительные аспекты лексики и графики иностранных языков (чешский и русский).....	212
<i>Куца О., Караневич М.</i> Improving critical thinking as one of the basic translation skills.....	214
<i>Лагдан С.</i> Переклад у структурі дисципліни «Українська мова за професійним спрямуванням».....	216
<i>Лила М.</i> Мовний стереотип в дидактичному дискурсі.....	218
<i>Матійчук К., Костинюк Я.</i> Використання аудіо-візуальної техніки у навчанні іноземної мови для міжкультурного спілкування	220
<i>Науменко Н.</i> «Пригоди слів у світі технологій»: принципи викладання англійської мовної базової лексики студентам технічного ЗВО.....	222

<i>Танана С.</i> Особливості підготовки майбутніх перекладачів в умовах сучасної університетської освіти.....	224
<i>Танана С., Жупина Ю.</i> Проблема професійно-мовленнєвої підготовки майбутніх перекладачів в умовах ЗВО	227
<i>Швець Т.</i> Сучасні підходи до формування професійної компетенції перекладачів у сфері перекладу художніх текстів.....	230

REFERENCES

1. ЗОСИМОВА, О.В. (2017): Способи перекладу назв американських і британських мультфільмів українською мовою. *Лінгвістичні дослідження: збірник наук. праць Харківського нац. пед. ун-ту імені Г.С. Сковороди*, вип. 45, с. 206–212.
2. КИЯК, Т.Р./НАУМЕНКО, А.М./ОГУЙ, О.Д. (2008): *Перекладознавство (німецько-український напрям)*. Київ: ВПЦ «Київський університет».
3. КУЛІКОВА, А.Є./ТИЧИНСЬКА, Т.Ф. (2011): Прийоми перекладу власних назв при дублюванні мультфільмів. *Вісник Луганського національного університету імені Т.Г. Шевченка*, №16 (227), ч. I., с. 50–55.
4. МАКАРЕНКО, Ю.Г. (2015): Лінгвокультурна адаптація при перекладі анімаційної художньої кінопродукції. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Філологія*, № 15, т. 1, с. 147–149.
5. ЧАДЮК, М. (2017): Особливості перекладу мультфільмів (на матеріалі мультфільму «Думками навиворіт»). В: *Тези доповідей III Всеукраїнської наукової конференції студентів, аспірантів і молодих учених «МОВНИЙ ПРОСТІР СЛОВ'ЯНСЬКОГО СВІТУ»*, 26 травня 2017 р., с. 80–82.
6. Cambridge Dictionary. <<https://dictionary.cambridge.org>>. [online]. [cit. 9. 1. 2019].
7. English Oxford Living Dictionaries. <<https://en.oxforddictionaries.com>>. [online]. [cit. 9. 1. 2019].

Наталя Іваницька
(Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ)
Ніна Іваницька
(Вінницький державний педагогічний університет
імені Михайла Коцюбинського)

КАТЕГОРІЯ ДІЄСЛІВНОЇ ЛАБІЛЬНОСТІ У КОНТРАСТИВНОМУ ВИМІРІ

Дієслівні системи, незважаючи на потужну теоретичну базу дослідження в славістиці та германістиці (див. праці Ю.Д. Апресяна, Л.М. Васильєва, І.Р. Вихованця, К.Г. Городенської, А.П. Загнітка, О.І. Леути, Т.Є. Масицької, Г.Г. Почепцова, В.С. Перебийніс, В.М. Русанівського, С.О. Соколової, М. Baker, D. Bolinger, D. Crystal, Ch. Fillmore, K. Fischer, R. Hartmann, M. Haspelmath, R. Jandor, J. E. Lehrer, B. Levin, A. McMillon, F. Meyer, F. Plank, G. Ramchand, S. Soames, E. Viberg та ін.), залишаються відкритими для міжмовних досліджень. Особливої уваги потребують критерії визначення зіставлюваності досліджуваних одиниць, особливо коли мова йде про граматичну категоризацію дієслів.

Так, зокрема, процес виділення ізоморфних та аломорфних рис у граматиці українських та англійських дієслів потребує уточнення лінгвальної інтерпретації пов'язаних між собою категорій перехідності і стану та дотичних до цього явищ каузативності та дієслівної лабільності. Відомо, що означені

попереду категорії набувають різного витлумачення не лише в зіставному описі різних мов, але і в межах внутрішньомовних досліджень, що спонукає заглибитися в цю проблему, зокрема з'ясувати правомірність виділення такої дієслівної категорії, як лабільність для надання їй статусу *tertium comparationis*.

Виділення категорії лабільності значною мірою завдячує граматичному демаркуванню лексичних деривацій в англійській мові і концентрацією зворотної семантики в межах лексичної одиниці, що призвело до варіювання перехідності в межах однієї дієслівної лексеми [3]. При цьому одноставності у витлумаченні дієслівної лабільності не спостерігається, оскільки її розглядають як з позицій синтаксису, вказуючи на здатність дієслова функціонувати в різних реченнєвих конструкціях без спеціального позначення зміни діатези в дієслові (М.С. Копчевська), так і в аспекті лексичної семантики (М. Haspelmath) або ж суто морфології.

Різномасштабність у витлумаченні дієслівної лабільності ґрунтується на загальноновизнаному факті її перебування на перетині трьох інших, не менш проблемних і суперечливих, явищ: перехідності, актантних перетворень (стану та актантної деривації) та лексичної семантики дієслова [3, с. 34]. З огляду на це, відомою є спроба кваліфікації лабільності як явища немаркованої актантної деривації, оскільки лабільні дієслова кодують пари ситуацій, що різняться актантною структурою, і перехід від однієї ситуації до іншої маркують граматичні показники актантної деривації (каузативний, рефлексивний, реципрокальний тощо) [2, с. 45].

Водночас явище лабільності вчені розглядають в аспекті семантичної деривації в розумінні Ю.Д. Апресяна [1], Г.А. Уфимцевої, О.В. Падучевої, тобто як регулярного немаркованого утворення одних значень з інших. Дієслова, охоплені здатністю до варіювання перехідності, часто кваліфікують як двоспрямовані, указуючи на те, що виокремлення таких дієслів можливе з огляду встановлення в їхній смисловій структурі «як суб'єктних (утворених відносно суб'єктної сфери), так і об'єктних (утворених відносно об'єктної сфери), лексико-семантичних варіантів, або, за іншою термінологією, – суб'єктних та об'єктних слово значень» [4, с. 185].

Аналіз наукової бібліографії дієслівної лабільності засвідчує її детальне розроблення насамперед на матеріалі мов, для яких це явище вважають типологічним (з-поміж них – і англійська). Примітно, що якщо в типологічних дослідженнях лабільність розглядали здебільшого у контексті категорії каузативності, з'ясовуючи природу немаркованої актантної деривації саме на тлі функціонування немаркованого каузатива або декаузатива, то англісти розширили дослідницьке поле лабільності іншими явищами. Так, наприклад, у роботі [7] аналізу підлягають семантика та синтаксис англійських конструкцій типу англ. *This car drives easily*, які утворені внаслідок «медіальної лабільності».

В інших англійськомовних дослідженнях, виконаних у руслі формальної традиції, лінгвальна природа лабільності осмислена в аспекті словотвірного потенціалу дієслова. Так, у дослідженні [5] постульована думка, що відсутність

варіювання перехідності / неперехідності в дієсловах типу англ. *to bone* (тобто відсубстантивних дієслів) зумовлена специфічністю утвореної ними синтаксичної структури. На відміну, наприклад, від таких дієслів, як англ. *to break*, які вимагають специфікатора – внутрішнього аргумента (пацієнта) і допускають додавання «зовнішнього дієслова», відсубстантивні дієслова поводять себе зовсім інакше через відсутність у них внутрішнього аргумента. Таким чином, на думку дослідників, транзитивація неперехідного дієслова є «автоматичною, через відношення комплементатії» [5, с. 2]).

Лабільність англійського дієслова розглядали і в межах формальної семантики. Так, у праці [6] було детально проаналізовано англійські немарковані каузативи, що виникли внаслідок деривації від неперехідних дієслів (пор.: англ. *I walk regularly* і *I was walking the dog*), інструментальну діатезу (англ. *The hammer broke the window*) та інші види лабільності.

Водночас дискусійними лишаються такі аспекти дослідження лабільних дієслів, як встановлення взаємозв'язку лабільності та інших категорій (стану, перехідності, каузативності, валентності тощо), створення типології лабільності (рефлексивної, реципрокальної та ін.), реалізації лабільних значень особовими та неособовими формами дієслова тощо.

Отже, спираючись на отримані мовознавцями результати теоретичного осмислення явища лабільності, особливо в англістиці, та власний аналіз його лексикографічної інтерпретації, лабільність витлумачуємо як варіативну перехідність одного і того ж дієслова (ширше валентністну варіативність), зреалізовану різними словозначеннями однієї дієслівної лексеми або ж одного лексико-семантичного варіанта. При цьому виокремлюємо рефлексивну (*to wash, to shave*), реципрокальну (*to meet, to kiss*) та пасивну (конверсивну) (*to taste, to smell, to borrow*) лабільність.

За такого підходу до міжмовного аналізу можна залучити значну кількість англійських дієслівних значень, виокремлених у межах однієї лабільної дієслівної лексеми з опертям на відбиття ними різних денотативних ситуацій. Вони беруть участь у вибудовуванні різних лексико-семантичних парадигм та виявляють специфіку відносно української мови. Природно, що введення таких дієслівних значень до дослідницького поля значно розширить останнє як у кількісному, так і в якісному відношеннях.

ЛІТЕРАТУРА

1. АПРЕСЯН, Ю.Д. (1995): *Лексическая семантика. Синонимические средства языка*. М.: Языки русской культуры: Восточная литература.
2. ІВАНИЦЬКА, Н.Б. (2012). *Дієслівні системи української та англійської мов: парадигматика і синтагматика*. Вінниця : СПД Главацька.
3. ЛЕТУЧИЙ, А.Б. (2006): *Типология лабильных глаголов: семантические и морфологические аспекты* : дис. ... кандидата філол. наук : 10.02.20. Москва.
4. УФИМЦЕВА, А.А. (2002): *Лексическое значение : Принципы семиологического описания лексики*. М. : Едиториал УРСС.
5. HALE, K./KEYSER, S (2002): *Prolegomenon to a Theory of Argument Structure*. Massachusetts : MIT Press.

6. PARTEE, B. (1979): *Subject and Object in Modern English*. Garland Pub., 1979.

7. RAPPAPORT, M. (1999): The English Middle and Agentivity. *Linguistic Inquiry*, 1999, V. 30, № 1, p. 147–155.

Юлія Лисанець
(Українська медична стоматологічна академія)

CHALLENGES OF DOCTOR-PATIENT COMMUNICATION IN THE LITERARY AND MEDICAL DISCOURSE OF THE U.S. PROSE

Effective doctor-patient communication is an essential prerequisite for appropriate treatment and thus a positive outcome of medical care [3; 4; 6]. Therefore, it is highly important to be aware of potential challenges in this process, as well as to be able to mitigate and overcome these obstacles [1; 2]. It is obvious that the most common challenges in doctor-patient relationship have been reflected in the literature, which acts as a mirror of the society's mindset [5]. The aim of the present research is to examine the narrative representation of difficulties in doctor-patient communication as exemplified by the literary and medical discourse of the U.S. prose. The material of the research is the corpus of literary writings, focused on medical issues and imbedded in the clinical chronotope: *Those Extraordinary Twins* (1894) by Mark Twain; *Hygeia at the Solito* (1903) by O. Henry; *Johnny Got His Gun* (1938) by Dalton Trumbo; *Chrysalis* (1942, published 1946) by Ray Bradbury; *The Snake Pit* (1946) by Mary Jane Ward; *The Pearl* (1947) John Steinbeck; *The Bell Jar* (1963) by Sylvia Plath; *The Centaur* (1963) by John Updike; short stories by the physician-writers William Carlos Williams (1883–1963) and Richard Selzer (1928 – 2016); *In This Sign* (1970) by Joanne Greenberg; *The House of God* (1978) and *Mount Misery* (1997) by Samuel Shem; *Doctors* (1988) by Erich Segal; *Girl, Interrupted* (1993) by Susanna Kaysen; *Nothing Lasts Forever* (1994) by Sidney Sheldon; *Prozac Nation* (1994) by Elizabeth Wurtzel; *Stuck in Neutral* (2000) by Terry Trueman, and *Critical Condition* (2002) by Peter Clement.

In the course of our research, we found that doctor-patient communication in the literary and medical discourse of the U.S. prose is impeded by the following challenges:

- (1) language barriers between the physician and patients (or patient's relatives);
- (2) cultural barriers between the physician and patients (e.g., the doctor's biased attitude towards the patient);
- (3) ideological barriers between the worldview of the physician and that of the patient;
- (4) patient's physical limitations (e.g., paralysis, speech impairment, mental disorder etc.);
- (5) patient's unwillingness to cooperate during the interview;
- (6) doctor's inability to elicit the necessary data (e.g., failure to ask the appropriate questions);